

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . . . 4 frt. | Félévre . . . 2 frt.

Az „Erdélyi Gazda“ előfizetőinek a „Méhészeti Közlöny“ is megküldetik ingyen.

Az erdélyi gazdasági egyeslet tagjai a „Méhészeti Közlöny“-nyel együtt ingyen kapják.

Az erdélyrészi méhészegylet tagjai egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 krral fizethetnek elő.

Külön a „Méhészeti Közlöny“-re előfizetni nem lehet.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

KOLOZSVÁRT, BELKÖZÉP-UTCZA 11. SZÁM.

Ide intézendők úgy a lap szellemi részét illető közlemények és hirdetések, valamint az előfizetések és hirdetési pénzek is.

Hirdetések és mellékletek a legolcsóbb árak mellett vétetnek fel.

Kéziratok nem adatnak vissza.

TARTALOM.

Körültekintés. Sz. P-től.

Kísérleti termelések a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézet gazdaságában 1890-ben. Ásványi Lajostól.

Visszatekintés az 1890 évi szőlő- és mnst-termésre s a fillokszera elleni védekezés. Fekete Páltól.

Beszterce-Naszód vármegye gyümölcsészeti vándortanítójának 1891-iki programja. Vályi Elektől.

Az égetett föld előállítása kertek számára.

Mi a haszna a carbolineumnak?

Kormányintézkedés.

A vinczellér-iskoláknál alkalmazott gyéritő munkavezetők.

Vegyes közlemények.

Személyi hír (Munkácsi József). Az égési sebek gyógyításának új módja. A sajt megpenészedése ellen.

Mit tegyünk a nyulrágta gyümölcsfákkal? Méhesek a szőlőben. Téves nézet a rózsákról. A földi bolhák ellenszere. A budapesti virágkiállítás. A moly ellen. Olvasóinkhoz.

Piaczi értesítő.

Körültekintés.

(Mezőgazdasági állapot Gabona-árak és kilátások a jövőre. A budapesti lókiállítás és vásár. Átmeneti intézkedés a gazdasági felügyelőkre nézve. A gazdatiszti congresszus.)

Minő termése lesz az idén Magyarországnak, még tudni nem lehet. Annyi azonban a mai tények alapján mondható, hogy általános jó termésre nem számíthatunk. Az őszi vetések általában gyöngék, ritkák, foltosak és fejletlenek. A buza még be sem árnyékolja a talajt teljesen, levélzete keskeny s színe sem olyan, mint lenni kellene. A rozs vékony s alig egy araszos. Annak daczára már kihagyosodott s itt-ott kezd iátszani a kalásza.

Ezen csodálkozni nem lehet, mert a tél a vetésekre rosz volt, rosz kivált annak a vége, a midőn a föld fagyát kiengesztelő meleg nappalokra fagyos éjjelek következtek, melyek magukban is irtózatot sokat ártottak a késői gyenge vetéseknek. Arra jött az egész végéig esős és hűvös április, a mely a satnya vetéseket megerősödni nem engedte, melynek elmúltával mondhatni kánikulai hőséggel köszöntött be május, gyorsan elpárologtatva a föld nedvét s hátráltatva a növényzet fejlődését.

Igy az őszi vetésektől csak az esetben várható bár közepes termés, ha a májusi időjárás kedvező leendő, mérsékelt meleg, esővel váltakozva.

A tavaszi vetések többet ígérők s kedvező időjárással jó termés-eredményekre engednek következtetni.

Következtetést vonhatunk ebből arra is, hogy a gabona-árak, melyek jelenleg szilárdan állanak, aligha fognak hanyatlani, kivált arra

való kilátással hogy a Németországgal mondhatni már megkötött s még csak alá nem irt kereskedelmi és vámszerződés 1892-ben hatályba lép, midőn a gabona-kivitelre is megnyílnak Németország kapui. Azért az a reményünk, hogy a gyöngye őszi gabona-termést, a magasabb árak fogják kiegyenlíteni.

Az országos gazdasági egyesület és a magyar Tattersall. egyeslet, a földmívelési minisztérium támogatásával lóvásárt és kiállítást rendezett Budapesten, mely épen most van folyamatban.

A mily kevés örömet okozott a múlt hónapban rendezett tenyészállatkiállítás és vásár meg szemlélése, ép annyirra kárpótolt emez. Bár a kiállított lovak létszáma nagynak épen nem mondható, minthogy a kétszázat csak alig haladta meg, 217 drb lévén kiállítva, de a minőség beigazolta ujabban is azt, hogy Magyarország a lótenyésztésnek igazi hazája. E hó 6-án volt a fogatok bemutatása és a díjazott lovak elővezetése, melyet végig szemlélni igazi élvezetet nyújtott. A díjkiosztást és a kiállítás bővebb leírását a jövő számunkban közlendjük.

A képviselőház közigazgatási bizottsága „a közigazgatás és önkormányzat rendezéséről a vármegyékben“ szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását nemsokára befejezi. A május 6-iki ülésében a gazdasági felügyelőkre vonatkozó ama szakasz is áthajtatott a retortán, a mely az átmeneti intézkedést foglalta magában. Törölte ugyanis a bizottság a 269. §-ból azon rendelkezést, mely szerint a törvény életbe lépte után 3 évig gazdasági felügyelőkül „oly egyének is alkalmazhatók, kik a gazdasági tanintézetek valamelyikében a tanfolyamot jó sikerrel élvégezték s ezenkívül legalább 6 éven át gyakorlati téren is működtek.“ Ellenben *Vojnics indítványára felvetett azok alkalmazhatása, kik a megyéknél legalább három évig, mint közigazdasági elbádoók működtek.*

No lám hol állapotodott meg a bizottság a gazdasági felügyelők *qualificatiojával*. A javaslat még az egyforma képzettséggel bíró szakférfiak közt is különbséget akart tenni, a bizottságban pedig a végén oda lyukadt ki az ügy, hogy nem is kell hozzá igazi szakképzettség, hanem elegendő, ha valaki három évig közigazdasági előadói címmel birt légyen.

A Budapestre május 6-ikára egybehívott gazdatiszti congressus 7-én befejezést nyert.

E congressusnak nagy jelentőséget és fontosságot kölcsönzött egyebek mellett az, hogy annak védnökségét maga a földmívelési minis-

ter gróf Bethlen András vállalta el, a ki a tanácskozás másod napján annak ülésén is megjelent, emelve ez által a congressus fényét és *Bujanovics Sándor* elnöknek hozzá intézett üdvözlő beszédére a következőképp felelt:

Tisztelt uraim! Midőn szívélyes üdvözlőket megköszönném, egy pár szavam volna önökhöz. Önök itt egybegyűltek a végből, hogy a magyar gazdatiszti kar erkölcsi és anyagi helyzete biztosításának, képzettségi niveauja emelésének kérdését behatóan megbeszéljék. Mezőgazdaságunk mai átalakult stádiumában a gazdatiszti kar igen fontos tényezője a közigazdaságnak, sőt mi több, én azon meggyőződésben élek, hogy egy a mai kor színvonalán álló képzettségi fokkal bíró, kellő erkölcsi garanciákat nyújtó, helyzetével megelégedett és élethivatását örömmel, odaadással folytató gazdatiszti kar nélkül hazánk mezőgazdasága nem lenne képes azon lépések megtevésére arra a haladásra, melyeket egyfelől a külföldi verseny, másfelől hazánk fejlődése folytán az állam jogosan támasztott igényei a mezőgazdaságtól megkövetelnek. Éppen azért, midőn önök azon fáradoznak, hogy a gazdatiszti kart fejlesszék, érdekeik érvényesülését biztosítsák, részemről erre irányuló törekvésüket teljes örömmel üdvözlöm. (Éljenzés.) Annál inkább örülök ennek, mert éppen az érdekelték gyűltek itt egybe eme kérdések beható és tárgyilagos megvitatására. (Élénk helyeslés.) — Helyes felfogásról tanuskodik az is, hogy egy gazdatiszti nyugdíjintézet létesítésén fáradoznak. Ez is oly feladat, melyre az egyes gyöngye, de a melyet az egyesült tevékenység folytán önök képesek lesznek megoldani. (Élénk helyeslés.) Ezért kérem önöket, hogy a nagy czél érdekében, mely egyuttal országos czél is, kellő alaposág mellett a lehetőséget mindig szem előtt tartva, oly módot igyekezzenek találni, mely a czél elérését biztosítani alkalmas. (Zajos helyeslés.) Részemről annak a reményemnek adok kifejezést, hogy e congressus fogja alapját letenni a fölvetett kérdések sikeres megoldásának. (Hosszantartó élénk éljenzés és taps.)

A miniszter erre az elnök mellett helyet foglalt s jó ideig figyelemmel kísérte a tárgyalást, miután zajos éljenzés közt távozott.

Az összes napirendre tüzött kérdések meglettek vitatva és azok iránt határozatok hozva, a melyeket azonban tér szűke miatt csak jövő számunkban közölhetünk.

Sz. F.

Kísérleti termelések

a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet gazdaságában 1890-ben.

VI.

4. Magnum bonum fajta burgonya különféle mélységbe ültetve.

A kísérlet célja adat-gyűjtés volt arra nézve, hogy minő mélységbe ültetve terem legtöbb és legjobb minőségű burgonya.

Kísérletünk 369 darab egészen egyforma jó nagy tojás-nagyságú, összesen 30 klg. burgonyával lett olyformán megejtve, hogy az őszi és tavaszi szántásban részesült közép-kötöttségű talajunkon hat egymásmelletti párczellában minden egyes párczellán 33 bokorban 66 drb., összesen 5 klg. burgonyát helyeztünk, még pedig az első párczellába 3, a másodikba 6, a harmadikba 9, a negyedikbe 12, az ötödikbe 15, a hatodikba 18 cm. mélységbe.

Az ültetést május 2-án, az első kapálást június 3-án, a töltögetést pedig június 24-én kézi kapával végeztük.

A gumók csirázása, vagy jobban mondva, kikelése, ültetésük mélységénél fogva, nagyon egyenetlen volt, a mit az alábbi táblázatból világosan láthatunk.

Kimutatás

a 3-18 cm. mélységbe ültetett burgonyák termelési adatairól.

A párczella sor-száma	ültetés mélysége cm.	A kikelt fészkek száma május hó					A termés nagysága 5 klgnyi ültetés után klgba	Keményítő tartalma %	Jegyzet
		16	19	21	24	26			
I.	3	12	26	30	33	—	59	16.4	A keményítő mennyiségének meghatározását Tuba Lajos tanár végezte
II.	6	6	19	20	30	—	60	16.	
III.	9	1	7	17	29	33	54	15.6	
IV.	12	—	3	14	26	33	53	15.6	
V.	15	—	—	11	23	33	53	16.	
VI.	18	—	—	3	17	33	44	16.	

A fentti kísérleti adatok összevetéséből tehát azt láthatjuk, hogy a 3 és 6 cm. mélységbe ültetett burgonyák adták a legnagyobb és legtöbb keményítő tartalommal bíró hozamot.

5. Quedlinburgi cukorrépa.

Tanintézeti gazdaságunkban a cukorrépa kultiválásának tulajdonképeni célja, a cukorrépa okszerű termesztésének bemutatása mellett, adat-gyűjtés arra nézve, hogy hány százalékos cukortartalommal bíró répat terem birtoktestünk.

Ezen főfeladatunk megoldása mellett azonban Tuba Lajos vegyész tanár külön vizsgálati alapján birtokába jutottunk azon érdekes adatoknak is, hogy a kérdéses cukorrépa fejlődése különböző szakában hány % cukortartalommal bírt.

Kimutatás

Tuba Lajos vegyész tanár cukorrépa analíziséről.

Év.	Hó	Nap	A termetési hely		Sacharo méter Briz fokokban	Cukor tartalom, Polariz	Tisztaági fok (cukor quociens)	Érték szám
			A cukorrépa fajta	A cukorrépa fajta				
1889	X.	10	Táborhelyi táb.kiv. részén	Quedlinburgi	15.4	13.2	86.0	1139
1890	VII.	1	Nagyberki táb. kiv. részén	Ziemann L. féle	11.	7.0	63.6	—
"	IX.	1	"	"	16.6	14.0	84.4	1182
"	XII.	13	"	"	16.1	12.32	77.5	942.

6. Luczernamag termesztése harmadik kaszálásról.

Mielőtt az ideai kísérleti adataimat közlöm, felomlitem, hogy a múlt évben ezen irányban szintén kísérleteztem, még pedig nagyon

kedvezőtlen eredménnyel, mert az egy kat. holdra kiszabott területről csak 49 klg. magot nyertem, a melyből 17 klg. birt 30% csiraképeséggel, a többi pedig egészen értéktelen léha anyag volt.

Az ideai rendkívül kedvező tavaszi időjárás azonban újra kísérletezésre indított, a minek eredményét röviden az alábbiakba foglalhatom össze:

A legjobb erejében levő 1886-ik évi vetésű képalatti táblán kívüli luczernából jelöltem ki 100 ölet kísérleti területül, melyet május 9-én először, június 23-án pedig másodszer kaszáltunk, mindig közvetlenül a virágzás beállta előtt.

A mag termesztésére meghagyott harmadik kaszálás nagyon gyorsan fejlődött, igen szépen virágzott s jól termékenyült, mert az aratást már október 15-én bevégeztük.

Cséplése ugyanazon hó 29-én történt, a midőn 4 liter első- és 1 liter második-osztályu magot nyertünk. Ezen adatok egy kat. holdra átszámítva 64 liter első- és 16 liter második-osztályu luczernamag hozamot tesznek.

Két évi kísérletezésem eredményeként tehát kimondhatjuk, hogy Erdélyben a harmadik kaszálású luczernáról a legkedvezőbb időjárási viszonyok mellett is csak igen gyenge, vagy esetleg féltermésű maghozamra számíthatunk.

Ásványi Lajos.

Visszatekintés az 1890. évi szőlő- és must termésre s a fillokszéra elleni védekezés *)

Az 1890. évben, a figyelemmel kísért időjárásal szemben, a lehető szőlőmivelési időszak betartása mellett, jó közepes eredménnyel meg lehetőségen fejlődött szőlőkből közép minőségű borok lettek.

Áprilisban, a nyitáskor, kiváló jó időjárás mellett, nyitás, karózás, hajtás igen jól sikerülten vitetett keresztül. Nálunk Erdélyben ezeket a munkálatokat csaknem pontosan keresztül szokták vinni.

Jön az első mély tavaszi kapálás, még ez is csak keresztül megy ápril végén és május elején; de a mi az alapja a karikás szőlőmivelésnek, melytől függ a termés mind mennyisége mind jósága, az ugynevezett *válogatás*, (néhol első gyomlálásnak is hívják). Május 15-20 között, virágzás előtt a szőlőfürtök első megjelenésekor, ezt szokták elhanyagolni; már pedig ha a szőlőfa gyökérzete télen s tavaszon át gyűjtött táperezét haszontalan fa- vagy vesszőhajtásokra elpazarolja, később nem lévén mivel táplálkoznia, a termés megsínyli, elsatnyul.

Az első nedvkeringéskor tehát meg kell válogatni s csak azt a jövést hagyni meg, mire szükségünk van.

Szükségünk van pedig, ha elaggott a czomb, egy sarokhajtásra.

Szükségünk van a karika vállából a karó mellett kinőtt 2-4 magfára, ezeknek szabadon kell nőni.

A karikán a gerezdes csapokat a fürttől a 3-ik levelen felül lecsipem: a többi jövéseket, melyeken fürt úgy sincs, mint a táperőt elvesztető hajtásokat kivágom és így marad csak a szükséges 4 magfa bántatlanul, mely jövőre ad termést; a karikán a csipdesés által minden erőt a fürtökbe vezetve, az ideai termés teljesen kifejlődhetvéu, mind a biztos virágzást, mind a teljesebb érési fokot elérheti.

Ezt nevezik első válogatásnak, ha ezt elmulasztottuk, ne várjunk sem sok, sem jó termést.

A tavaly pedig ez elmaradván, jött a június elején — különösen 5-ikén — folyton tartó hideg eső, mely a korán érő szőlőket éppen vi-

rágásban találta, ekkor a himporokat lemosva, már csak kevés termés maradt, ezzel kapcsolatosan a júniusi köd és folytonos esőzés, majd a nagy meleg miatt se gyomlálni, se kapálni nem lehetett. A gyom ellepte a szőlő földjét s a meleg leszorulva, a föld kigőzölgésével egyesült s kezdett a leveleken a peronospora kifejlődni, melynek a nyirkos, ködös, meleg időjárás különösen kedvezett. Reá jött a nagy meleggel párosult júliusi, augusztusi nagy szárazság s tikkasztó meleg; bekövetkezett a mezei gazdaságban a szénacsinalás, aratás, ki gondolt még a szőlőre is, csináljuk a miből élünk, az aratást; a szőlők gyomba elburkolodva, mindenfelé elkuszált növéssel, a földre leszorulva várták, míg az aratásnak vége lett.

Ekkor neki mentek 30-32 fokos melegben Reaumure szerint, a földről felemelték a szőlőt, megforgatott levelekkel s meglehetősen kinőtt fürtökkel kikötötték a napra. Ekkor jött a calamitás, mert a mely fürtöket a nap heve el nem égetett fekete égéssel, azok is — a levelek a peronospora és nap heve miatt lehullván kopaszon maradtak. Természetesen levél nélkül, se érés, se czukor fejlődés nem lehetvén, hiába vártuk az érést. Az így kopaszon, levélzet nélkül kinlódott szőlőfürtökkel jött a szüret, mely a szőlő fejlődésére kedvezőtlen volt ugyan, de annál kirívóbb lett a kereslet, mert a vásárlók nem lévén tájékozva a szőlő minőségéről, az erdélyi szüz és jó bor hírével eltelten özönlöttek mindenfelé, nem tudva miként áll a dolog, a szenzálok roppant mennyiségű mustot össze-vissza felpénzezték, vásároltak, nem gondolva semmire.

A nép látva ezt a keresletet, az egészen éretlen szőlőből került mustot néhol, különösen a Nagy-Küküllő mellett vízzel is enyhítették.

A vásár kezdődött 8-9 frton hectoliterenként s később felment 10-15 frtra is, annyira, hogy a két Küküllő mellől, Maros mentéről, Erdély hegyalján, legalább 2-3 száz ezer hectoliter mustot s kiejert bort megvettek s kiszállítottak Arad, Budapest, Bécs és ezeken kívül még Bukovinába is s a szélrózsa minden irányába.

Igy ütött ki, rosz minőségű must, de nagy kereslet mellett az 1890-ik évi szüret. Hátha még jól megmiveljük szőlőinket s többet is tudunk eladni? . . .

A must-méreték minőségileg közönséges mustoknál, Vagner szerint, mivel a nép ezt szokta használni, 8-9-10 fokos cukortartalmuak voltak.

A nemesebb fajtájú szőlők mustjai:

Müscat-Lünel és Frontignen Wagner szerint	13
" " " " " Pilic	16
" " " " " Klosterneiburgi	17
Karbenetek Wagner szerint	16
" " " " " Klosterneiburgi szerint	21
" " " " " Pilic szerint	20
Szilvánik Wagner szerint	15
" " " " " Klosterneiburgi szerint	20
" " " " " Pilic szerint	19
Sauvignon Semilion Wagner szerint	18
" " " " " Pilic szerint	21
" " " " " Klosterneiburgi szerint	23

Ezekből világosan kitünik, hogy a helyesen mivelés és faj-szőlők mustjai mennyire felül állanak a többiek felett.

De máfelől tekintve, hogy a Királyhágón tul és külföldön a phylloxera pusztításai mily nagy mérveket öltöttek, mely nálunk is bizonyosan nagyobb kiterjedésben fog pusztítani a mostan részint elpusztult, részint vajudó 200 hold területnél, ámbár itt hegyek, völgyek, erdők és folyók által lévén a szőlők elszigetelve s kisebb kiterjedésűek lévén, bajosabban, azaz lassabban fog elterjedni, — épen azért különféle dolgokra kell figyelmeztetnem a tisztelt szőlőbirtokos urakat.

1. Hogy a nem inficiált s phylloxeramentes szőlőterületeket most, minekutána a bor-kereslet ily nagy mértékben állott be, tehát

* A répán már némi rothadás mutatkozott s az elemzés eredményén látszik ezen kezdetleges romlás befolyása.

boraink bizonyosan elkelnek, miveljük jól, hogy legyenek jó terméseink s így legyen mit eladni.

2. Igyekezünk amerikai anyatelepeket állítani s mivel az állam olyan helyre, hol phylloxera nincs, amerikai szőlőket nem adhat. A ripariákat szaporítsuk magról, mint tette Atzél Péter Magyarádon, hol két kiló magról százezer riparia alannyal rendelkezik és onnan én is ez előtt hat évvel száz, mond egy száz magról kelt ripariát kaptam, s ma van 16 ezer riparia sima vesszöm; van még Morágyi István képezdei igazgató urnak Enyeden, de van Ritter pomológiai tanárnak is Kolozsmonostoron. Ha ilyen anyatelepeink lesznek, akkor olthattunk is s sok száz ezer oltovánnyal készen várhatjuk a phylloxerát, mert bármily óvintézkedések legyenek is, biztosak lehetünk, hogy eljön az mindenhová s más menekülés nincs, mint a ripariákba való oltás, akár fásan Dr. Danilovics Pál-féle oltó rendszerrel, akár Avarfi Géza-féle gép után, akár Despujal-ollóval, akár parafás oltásokkal — melyek mind szépen sikerülten bebizonyították életrevalóságukat — akár zöld oltással, hisz ott van Kolozsvárt a zöld oltás nesztora: Szentgyörgyi Lajos. Mindezek a phylloxera elleni védekezésre biztosan utalnak. Meg kell hát tanulni az oltás minden nemét s így aztán elpusztult szőlőinket helyreállíthatjuk, vagy ha még nincs phylloxeránk is, oltoványokkal készen várhatjuk. Segíts magadon s Isten is megsegít. A francziák már megmutatták, hogy szorgalom és kitartással mindent el lehet érni. Franciaországban a védekezés minden nemét próbálják, csinálják s annyira nyelreállították szőlőiket, hogy alig lehet észre venni a pusztulást.

Ilyen amerikai anyatelepek felállítására a gazdasági egyletek vannak hivatva első helyen példaként mutatni s azok között főleg az erdélyi gazdasági egylet, hol minden van, csak tenni kell. Innen kellene kisugározni száz ezerekkel az oltott szőlők nagy mennyiségének. *)

Halasztás nélkül hozzá kell látnunk az amerikai szőlőfajok tenyésztéséhez, ha nem akarjuk bevárni azt az időt, midőn Erdély hiresebb borvidékein már többé nem fogunk szüretelni. Most ez idő szerint csak az oltás s az oltáshoz szükséges anyagok beszerzése fődolog, nevezetesen az európai faj szőlők közül az oltásra legalkalmasabbak megválasztása. Különösen ügyelnünk kell a vékonyabb fát nevelő fajokra, melyek vékonyabb belsejűekkel is bírnak, ezeket a ripariák könnyebben adoptálják, mint a vastag fát és belet nevelő fajokat. P. o. a Semilion és Jardovan, a Muskat, Ottonel, Sauvignon, és Som-szőlő, mely utóbbiak tartósabbak is.

Igy és ilyen igyekezettel szabadabban lélekzelve várhatjuk a phylloxerát.

Szőkefalva, 1891. márczius.

Fekete Pál,
borászati vándortanárn.

Beszterce-Naszód vármegye gyümölcsészeti vándortanítójának 1891-iki programja.

E vármegye területén mindenek előtt az ó-radnai és naszói szolgabírók székelyén vélem szükségesnek terjedelmesebb ojtoványiskolákat berendezni s a távolabbi helységeken központi kisebb iskolákat felállítani és az oda közelebb eső községekből a tanítókat, oda előre kitűzött határnapokon, az egy-két arra valóbb egyénnel berendelve, tanítani az oltásra. Ezek aztán otthon folytassák a betanult munkát. De alanynak rendelni kell mindenüvé magról nevelt csemetéket. Most már lehetni ilye-

*) Ugy is lesz. Már ebben az évben megindítatik a munkát az egylet szőlőjében a Ripariának magról nagy mennyiségben való előállítására nézve.

Szerk.

neket eleget, kivált az állami faiskolákból. *) A jáádi és besenyői járások német ajku községeikben a vándortanító munkássági tere a falakítás, az ojtoványok nyelésére s a tenyésztésre, a talaj és éghajlat minőségéhez alkalmas fajok kiválasztására kell, hogy szorítkozzék. A vármegyei hatóságokhoz tartozott községekben így Kis-Budakon, Nagy-Sajón, Bilakon, Galacson, és A.-Balázsfalván szintén központok létesítése czéloztatik.

De hogy a munka sikeres legyen, minden községet kötelezni kell jól bekerített oltoványiskolát állítani be, folyó vagy jó kutak közelében, honnan, ha szükséges, az ojtoványok, a magvetések öntözhetőek legyenek. Ép úgy, hogy a faiskola azon része, a hová az alanyok kiültetett fognak, rigoloztassék, valamint nehány ágyás öszire, melybe az alanyok való magok, mindenekfelett dió vettessék, melynek szaporítására nagy súlyt fektetek, mert a szárazabb-féle oldalak talaján is jól diszlik, a marha nem legeli el és a nyul nem rágja meg. Ha pedig felnő, termésével gazdagon fizet és mikor, egy pár század mulva, kivénül, fája, gyökere műasztalosi diszmunkára kiválólag nagy becses fog birni.

Önként értetődik, hogy a községi oltoványiskoláknak többféle eszköz kívántatik és pedig egy kis kézi fűrés, egy fametsző olló, egy ojtó kaczor és ojtó viasz.

A gyümölcsfajok megválasztásánál, melyek e megye határainál tenyésztendőek, a beszerzei gazdasági egylettel egyetértőleg kívánok eljárni.

Midezeknek folytán kérem a vármegye tekintetes hatóságát, hogy méltóztasson a felmentettek értelmében intézkedni.

És egyszersmind kérem arra is, hogy a m. kir. erdészeti hivatalt értesítse megirt szándékomról, hogy alantas közegei által a kitelhetőben sziveskedjék támogatni. Az ügy a közös haza ügye, melyet előmozdítani mindenikünknek szent kötelessége. Munkáljunk mig nappal van, mert eljő az éjszaka, melyen többé senki se munkálhat. Munkáljuk a fatenyésztést, mindenekelőtt pedig a gyümölcsfa tenyésztését, mely szelidíti az érzelmeket, elősegíti anyagi előhaladásunkat és elvezet az erkölcsiség magasabb regioja felé. És így meg fog testesülni az ige; be fog teljesedni a hazafiai szeretet melegétől ihletett ama jóslat: „Neked virulni kell ó hon!”

Vályi Elek
gyüm. vándortanító.

Az égetett föld előállítása kertek számára.

A legjobb compost föld vetemények, virágos kertek, cserépnövények és különösen a rózsákra nézve: az égetett föld. Ennek előállítása nagyon egyszerű. Szabad helyen három, hosszú és bogos karót szurunk a földbe, még pedig úgy, hogy alant háromszöget képezzenek és 20—24 cm. távol legyenek egymástól. Fölül összekötjük fűzsel.

E körül mindennemű kerti fahulladékot, gyomot s több efféle gyűjtünk és ezt a halmot agyaggal és más ily nemű földdel addig takarjuk, mig körülbelül egy méternyire emelkedik.

Az ide hordott fahulladékokat lehetőleg úgy gyűjtjük meg, hogy köröskörül egyszerre boruljon lángba.

Miután az a rakás leégett, újra fölépítjük az előbbi módon; azután beborítjuk az egészet vastag földréteggel úgy, hogy a tűz a három közepén álló karó tetejéig ne lássék.

Ezen halom fölé újra ágat és korhadat fahélet rakunk és mihelyt a láng fölkap, ugyan-

*) A községek tanulóit által ápolt és felnevelt fák kiültetésekor legyen sajátjuk. Ingyen ojtoványokat kiosztani czélszerűtlen. En megpróbáltam, de siker nélkül.

ezt tesszük. Természetes, hogy nyerünk vele, ha közbe-közbe trágyát is vegyithetünk hozzá.

Egy ilyen halom 10—14 napig is éghet, a hulladékanyagok mennyisége szerint. A három karó nélkül, mely mintegy körtől szolgál, a tűz csakhamar kialudnék.

Ha a halmot földdel jól beföldtük, sűrű, nedves gőz válik ki belőle és a füst csak a karók körül mehet ki. Mihelyt ezen kürtön a láng kicsap, azonnal más hulladékról és földrétegről kell gondoskodnunk.

Miután így kellő mennyiségű földet nyerünk, ne bántuk 2—3 hétig a halmot. Azután pedig tisztítsuk meg és terítsük el, a hová szükség.

(Praktisch. Landw.)

Mi a haszna a carbolineumnak?

E kérdéssel foglalkozhatott olvasó közönségünk számos tagja, ha hirdetményt olvasott a carbolineumról, vagy ha az ezzel való bekezegetéseket látta, nem tudván azt, hogy miért vonják be a fát carbolineummal és nem olajfestékkel.

A carbolineum zsiros olaj, mely, mint a firnisz úgy tapad és a fának szép, barna színt kölcsönözve, három-négyszerre is tartósabbá teszi. Csakhogy mindeddig kevesen ismerik és tudják méltányolni, holott vasutaknál milliókat fordítanak évenként a talpfák bevonására, mert fényesen bebizonyult, hogy így 16—18 évig is eltartanak azok a fák, a melyek különben 3—4 esztendő alatt ott hasznavehetetlenekké válnának.

Mennyi fát és munkát takaríthatunk meg ezzel!

A carbolineummal bevont faneműek a rothadástól, a rökönödéstől és az idő viszontagságai behatásától, éveken át védve vannak. Használhatjuk ezt annyival inkább, mert olcsó áron beszerezhetjük s bármely munkás elbánhatik vele. E mellett a carbolineum nagyon szapora, úgy, hogy egy kilóval 5—5 □ méternyi terület is bevonható. Ha meggondoljuk azt, hogy egy szekér bekenésére csak 4—5 kiló szükséges, mely azt 3—4-szeresen tartósabbá teszi, be kell látnunk, hogy az így ráfordított költség ezerszeresen is megtérül.

De nemcsak a fafélék tartóssá tételére, hanem a penészgombák pusztítására is hathatós szer: épen ezért különösen új épületeknél, minden ajtó- és ablakfát, padozat-deszkát stb. legelőször carbolineummal be kellene vonni s csak miután ez jól beivódott, helyére tolni.

Kitünőnek bizonyult szer nedves falak ellenében is, mert súlyánál fogva megakadályozza a víznek a falban való fölszállását.

Fertőtlenítő szerül is használják. Istállóban a faneműeket bekenjük vele s így utját álljuk annak, hogy ragályos betegségek könnyen megtámadhassák állatainkat. Ha fából való disznó-olainkat carbolineummal bekenjük, elérjük vele azt, hogy disznóinkat nem fogja egykönnyen meglepni az orbáncz, mely több ezer áldozatot szed évente. Az állatok egészségének nem árt s az ezzel bemázolt fát, sem házi állataink, sem pedig a hernyó- és rovarfélék nem fogják bántani, megrágnosni. Zsirtartalmánál fogva a vasat is megvédi a megrozsdásodástól.

De nem mind valódi carbolineum az, mi e néven forgalomba jut. Minthogy nagyon sokan és sokféleképen használják: ujabban számos meghamisítottai vannak, kik arra vetemednek, hogy bizonyos kétséges eredetű olajmaradékokból állítanak elő hasonlót, csalván e zagyvalékkal a nagyközönséget. Önként érthető, hogy az efféléknek nem lehet az a hatása, mint az eredeti, gondosan előállított carbolineumnak.

Mivel nem szakértők e meghamisított szert könnyen félroismernék és károsulnának: fölhívjuk olvasóközönségünk figyelmét a Michael

Barthel et Comp. (Bécs) cégére, melynek 110 éves fönnállása eléggé igazolja, hogy csak jó és hiteles cikkeket árúsít.

Kormányintézkedés.

A vinczellér-iskoláknál alkalmazott gyéritő munkavezetőknek a szőlőbirtosok által való igénybevétele tárgyában a földmívelésügyi m. kir. minister a következő hirdetményt adta ki:

A folyó 1891. év elejétől kezdve a budapesti, érdiszagi, ménesi, nagy-enyedi és tarcsali vinczellériskoláknál gyéritő munkavezetők vannak alkalmazva oly célból, hogy az okszerű szénkénevezési eljárás bemutatása s a szénkénevezési munkálatok vezetése végett a szőlőbirtokosok által igénybe vehetők legyenek.

Azon szőlőbirtokosoknak, a kik a jelzett célból a gyéritő munkavezetőket igénybe venni kívánják, ez iránt az említett vinczellér-iskolák valamelyikének igazgatóságához kell fordulniok.

A gyéritő munkavezetők az illető szőlőbirtokosoktól naponként (beleszámítva az oda és visszautazás napját is) 1 frt napibért és teljes ellátást kapnak s utiköltségük is az illető szőlőbirtokos által viselendő. Az itt megállapított díjazásnál többet a gyéritő munkavezetők sem követelhetnek.

Ha a gyéritő munkavezető ugyanazon kintázása alkalmával vagy egy napon több szőlőbirtokosoknál működik, utiköltségei, illetőleg napibére aránylag megosztva, az illető szőlőbirtokosok által közösen viselendő.

A gyéritő munkavezetők munkakönyvvvel láttatnak el, a melybe az általuk végzett munkák neve, helye, ideje s az illető szőlőbirtokosok nevei bejegyzendők.

Vegyes közlemények.

— **Személyi hír.** A földmívelési minister *Munkácsy József* nagyenyedi vinczellér-iskolai segédtanítót az érdiszagi vinczellér-iskolához helyezte át.

— **Az égési sebek gyógyításának új módja.** Egy német asszony véletlenül új módját fedezte föl annak, hogy miképen lehet az égési sebet gyógyítani. Leöntötte volt a kezét forró tejjel s fájdalmában azt sem tudva hogy mit csinál, hirtelen bedugta fájós kezét a mellette levő lisztes ládába. Rögtön szünni kezdett a fájdalom s mikor a kezét rövid idő múlva kihuzta a lisztből, egészen lecsillapult kinos érzése. Tovább folytatta a kurát, lisztet tett a sebre s azután bekötötte a kezét. Másnap alig volt nyoma a sebnak.

— **A sajt megpenészedése ellen.** Nemcsak kellemetlen, de egyuttal határozottan káros is, ha a sajt megpenészedik. Ezt pedig el lehet kerülni a következő mód mellett. Oltatlan meszet a levegőn megporlasztunk, azután pedig finoman átszítaljuk. Ha ezen mészporral a sajtot bedörzsöljük, úgy az sem meg nem penészedik, sem pedig kukacot nem kap s e mellett a sajt ízére legkevébbé sincs kellemetlen befolyással, a mennyiben mellékizt nem ad.

— **Mit tegyünk a nyulrágta gyümölcsfákkal?** Ha a nyul körülragta a fatörzsét, akkor azt a rágás alatt le kell metszeni, mert különben a fa kihajt ugyan, de a nedvek nem tudván a gyökérhez visszaszállni, a fa okvetlenül kiszárad. Az ojtásokat manapság a törzs legalján szokták eszközölni és így nemes hajtások fognak mutatkozni. Nyáron szemeljük ki a legerősebbet a sok közül, mert sok ily hajtásunk lesz, a többi csipkedjük le júliusban. Ha ezen hajtásokat zölden letörnénk, akkor az egy megmaradt hajtásnak nem sokat használnánk vele, mert nem elégséges a nedvek feldolgozásához s a fa elszárad. Ezen lecsipkedett hajtásokat ősszel vagy tavasszal már simára lemetszhet-

jük, sőt le is kell metszeni. Ha a fa hánca csak fele van lerágva, akkor még érdemes vele bajlódni, akkor nem kell a metszőkéshez nyulni, hanem az ojtó viaszhoz, a melylyel a sértett helyeket bekenjük. A fiatal fa megküzd a bajjal és a hánca egy-két év alatt összeforr. Ha be nem kenjük ojtó-viasszal, akkor üszkösödés állott be és a fa elpusztul néhány év alatt.

— **Méhesek a szőlőben.** Ez egy régi vitás kérdés, a melyet nem szoktak a közéletben helyesen elbírálni. A szőlőmivesek nem örülnek annak, ha méheket tartanak a szőlőben, mert úgy vélekednek, hogy a szőlőmíveléshez méhekre szükség nincs. Nincs szükség a szőlő virága megtermékenyítéséhez és azt hiszik, hogy a méh a szőlőgyümölcsben kárt tesz és csökkenti a szüretet. Pedig a méh a szőlőgyümölcsben kevés kárt tesz; csak kivételesen esik meg az, hogy a madarak által felcsipkedett bogyókra a méhek torkoskodni mennek, holott a darazsakra azt már nem lehet mondani. A méhek szervezete nem engedi meg a szőlő héjának átfurását. Téves hit tehát az, hogy a méh kárt tesz a szőlőkben. Bordeauxban kísérletet tettek. Egy méhkasba, melyben méz nem volt, pompásan megért chasselas szőlőfürtöket tettek és elzárták; de a méhek éhen veszttek a nélkül, hogy csak egy szőlőbogyót is érintettek volna. Az algiri bíróságok kártérítésre kötelezik azt a szőlőbirtokost, a ki közös szőlőterületen méheket tart. Az előbbiekből következik, hogy ez igazságtalanság.

— **Téves nézet a rózsákról.** Sokan csupa kíméletből a kinyílt rózsákat nem vágják le azon hiszében, hogy ez által a tövet erősítik. Pedig ez téves hit. Mihelyt valamely rózsza kinyílt, úgy le kell azt vágni; mert ilyenkor igényel legtöbb tápanyagot a maga részére. A levágás által a rózsatövet több és szebb bimbók fejlesztésére ösztönözzük; sőt még azt is hozzá tehetjük, hogy a levágott rózsát tovább lehet eltartani, mintha azt a tövén hagytuk volna.

— **A földi bolhák ellenszere.** A földi bolha irtózik minden olyasmitól, a mi maró és csipős természetű. Így kémény, korom, mészpor, dohánypor mindmeganuyi hathatós szer, csak ügyesen alkalmazzuk. Legjobb estefelé a balhalepte palántákat behinteni s a reggelre képződött harmat ezt kilugozván, egyuttal messze üzi ezen alkalmatlan vendégeket. Más mesterfogásokat is alkalmaznak ugyan; de rendszeresen sokkal kevesebb eredménnyel, mint az érintett maró szerek. A növényzetet meg éppenséggel nem kell féltetnünk; mert azok vagy semmit sem szenvednek ezáltal, vagy legalább is kevesebbet, mint a mit a bolhák okoznak s ezt is hamarosan kiheverik.

— **A budapesti virágkiállításról vetünk értesítést.** E szerint a jury már kiosztotta a díjakat, különösen említendőnek találja levelezőnk azon körülményt, hogy a „magtermelésben“ igen nagy volt a kiállítási verseny s vetélkedtek a magkereskedők, minél tökéletesebbet produkálni s így az első díjat elnyerni. Daczára azonban ez erős versenynek, ez alkalommal is, mint a mint az már az előző évek kiállításainál történt, *Mauthner* Ödön, a József főherceg udvari szállítója nyerte el a legmagasabb kitüntetést: a „védnöki érmet“, míg a többi magkiállító csak a harmadik díjazásra lettek méltatva. A ki ismeri a védnöki éremmel kitüntetett eme fővárosi cézést s látta valaha a gödöllői királyi nyaraló pázsitjait, vagy megszemlélte az 1885-ki országos kiállítás területén volt pázsitot, vagy végig sétált a főváros gyöngyén, a megragadó Margitszigeten s látta ott azt a zöld bársony fügyepet, melyek mindenkének magváta *Mauthner* magkereskedése szolgálta, nem csodálkozhatik, hogy a legmagasabb kitüntetés őt érte; mert e cézének magtermelése oly magasán áll, hogy hazánkban ma már az erfurti magokat teljesen kiszorította s azt főleg a magvak kitűnősége, az árak olcsósága, a pontos kiszolgálás és elegáns expedició által érte el *Mauthner*, ki-

nek jelenlegi kitüntetéséhez a legmelegebben kívánunk szerencsét.

— **A molly ellen.** A bunda és hasonmű téli ruhák végre is nyaralóba jutnak; vagyis a gondos gazdasszony olyképp helyezi el, nehogy öszre kelve azt vegye észre, hogy a mollyok tönkretették. A molly ellen is nagyon sokféle szereket használnak s ha mégis a dolgot összegezzük, a végeredmény oda lyukad ki, hogy a molly-pillét kell minden áron távol tartani. Egyik ismerősünk a következőleg szokott eljárni: A ruha- és bundafélét először is a portól jól kitisztítja s azután minden darabba egy kis kámfort tesz bele, összehajtja s vászonlepedőbe varrja be. Állítása szerint az ily kezelés mellett sohasem lesz bajunk a mollyal.

— **Lapunk technikai akadályok miatt** egy napot késett, miért olvasóink szíves elnézését kérjük.

Piaczi értesítő.

Budapesti gabonatözsde. Legújabb jelentés. Buza 76—81 kg. 8 frt 95 kr.—9 frt 75 kr. Rozs 70—72 kg. 8 frt 10 kr.—8 frt 25 kr. Árpa 60—66 kg. 7 frt 05 kr.—7 frt 30 kr. Zab 39—41 kg. 7 frt — kr.—7 frt 25 kr. Tengeri 73—75 kg 6 frt 85 kr.—6 frt 90 kr.

N.-Várad. Május 5. Tiszta buza 7 frt 23 kr. Elegybuza 5 frt 78 kr. Rozs 5 frt 48 kr. Árpa 4 frt 35 kr. Zab 2 frt 66 kr. Törökbuza 5 frt 33 kr. hlként. Széna kötetlen 3 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 50 kr. mmként. Marhahus 52 kr. kg.

Erdélyi piacok

(Árak krajczárookban.)

A piaci czikkek	Mérték	Brassó	Csiksereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-város	Fogarás	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza .	hl.	760	—	780	—	750	700	700
Elegy buza .	„	500	—	680	—	650	650	—
Rozs	„	500	—	620	—	600	450	500
Árpa	„	480	—	—	—	—	—	525
Zab	„	300	—	640	—	600	280	360
Törökbuza . .	„	520	—	600	—	550	500	590
Széna	q.	170	—	320	—	200	200	300
Szalma	„	70	—	180	—	100	140	60
Tűzifa	km	260	—	180	—	200	200	180
Marhahus . . .	kg.	48	—	40	—	44	36	40
Május		1	—	5	—	2	1	2

A piaci czikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	ézd.-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Szegesvár
Tiszta buza .	hl.	700	730	942	635	—	670	700
Elegy buza .	„	650	—	—	485	—	570	500
Rozs	„	550	450	—	445	—	430	450
Árpa	„	—	400	—	—	—	420	—
Zab	„	325	300	638	320	—	290	280
Törökbuza . .	„	525	540	610	485	—	460	440
Széna	q.	350	350	270	130	—	180	180
Szalma	„	225	100	150	75	—	130	130
Tűzifa	km	275	250	300	230	—	300	240
Marhahus . . .	kg.	46	44	46	44	—	50	46
Május		2	6	6	7	—	5	6

A piaci czikkek	Mérték	Seps-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Udvarhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza .	hl.	760	650	—	675	700	—	750
Elegy buza .	„	600	600	—	600	600	—	500
Rozs	„	460	400	—	575	540	—	500
Árpa	„	420	400	—	—	—	—	400
Zab	„	280	270	—	350	320	—	275
Törökbuza . .	„	500	450	—	525	550	—	475
Széna	q.	400	200	—	325	200	—	300
Szalma	„	150	140	—	200	100	—	30
Tűzifa	km.	160	180	—	180	240	—	225
Marhahus . . .	kg.	44	44	—	44	44	—	44
Május		4	4	—	2	5	—	2

Kolozsvár, 1891. május 7. Tisztabuza 8 frt 50 kr.—9 frt 25 kr. Rozs 6 frt 80 kr.—7 frt. Törökbuza 6 frt 30 kr.—6 frt 35 kr. Zab 6 frt 20 kr.—6 frt 60 kr. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mm.-ként. Marhahus 50 kr. kg.

Állatvásárok.

Kolozsvár. Heti állatvásár május 6., 7. Ló felhajtattott mintegy 20 drb; eladatott 7 drb. Szarvasmarha felhajtattott m. e. 400 drb; eladatott 215 drb. Juh felhajtattott m. e. 250 drb; eladatott 196 drb. Sertés felhajtattott m. e. 400 drb; eladatott 242 drb.

Budapest-kőbányai sertésvásár. Május 1-én. Heti üzlet csendes lefolyása.

Heti átlag árak: magyar válogatott árú 260-360 kilogramm nehéz 46½-47½ kr; 180-260 kg. nehéz 46½-47½ kr; öreg 300 kg. túli 44-45 kr; vidéki sertés 46-48 kr; szerb 45-46½ kr. Páronként 45 kg. ételsúly levonás és 4% engedmény. Előeség-árak: Tengeri új 7 frt 10 kr; árpa 7 frt 50 kr. Kőbányán átvéve.

Debreczen Heti állatvásár május 4. és 5-ikén.

(Eredeti tudósítás.) Szarvasmarha felhajtattott 645 darab; eladatott 535 drb. Ló felhajtattott 385 drb; eladatott 235 drb. Sertés felhajtattott 2500 drb; eladatott 1372 drb. Irányzat: élénk.

Felölös szerkesztő és kiadó: Sz. Szakáts Péter.

E rovaton csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közöltek, de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik. Kisebb összeg postabélyegeken is beküldhető.

OLGSO KIS HIRDETÉSEK.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az érdekes postabélyeg vagy levelező-lap mellékeltek.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr; vastag betűkkel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél címre is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelenésnél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Eladás és vétel

Bécs 1890. állami aranyérem.

Arankamentes löhermag, magkereskedői módon tisztítva.

Rendkívül nagyszemű 100 kilója 58 frt

Fentiből 5 kilós postacsomag 3 frt

4 kiló nonplus ultra sajt 3 frt

Szétküldés utárvétellel.

Minták ingyen és bérmentve.

Gróf Teleky Arvéd drassói uradalmi intézősége Alsó-Fehérmegye, va-út Alvincz, posta és táviráda Szerdahely.

Kínáltaik megvételre egy egészen új, kitérőszerkezetű Tricycle 200 frtért (vétélár 380 frt volt). Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Keresetnek egy 500-600 holdas földbirtok haszonbérletre. Ajánlatok D. jegy alatt a kiadóhivatalba intézendők.

XII. Furioso,

Mezőhegyesen, az állami ménesben sikerrel alkalmazott törzsmén eladó, tekintettel agg korára, 100 forintért. Látható Ugron Gábornak (Udvarhelymegye) szent-mihályi birtokán.

Megrendelhető valódi és eredeti legkorábban érő székely kukorica, melynek hektoliterre 90 kilót nyom, Ugron Gáspárnál Bükfalván, u. p. Székely-Udvar-kiadóhivatalban.

hely. Ára: a bögözi vasútállomásra szállítva zsákkal együtt 14 frt métermázsánként.

Alkalmazást keres.

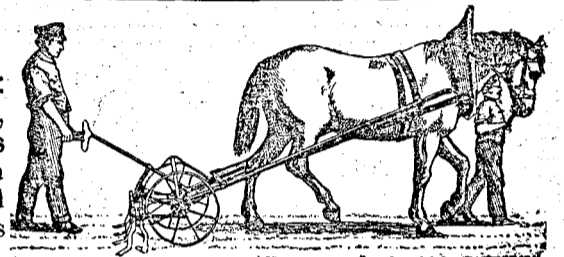
A kolozs-monostori gazdasági tanintézetet sikerrel végzett és több év gyakorlattal bíró családias gazdaságkezelő gazdatiszti állást keres. Czi me P. K. jegy alatt meg tudható a kiadóhivatalban.

ÜGYNÖKÖK

törvényileg megengedett sorsjegyek részletfizetés mellett eladására általunk 52 legelőnyösebb feltételek mellett mindenhol felvéretnek Fővárosi váltóüzlet társaság ADLER és Tsa BUDAPEST, Fűrdő- és Dorottya-utca sarkán

SACK RUDOLF

világhírű talajmívelési eszközei és gépei és pedig: Közkedveltségű egytetemes és mély mívelési (rajol) acél ekéi, kettős és hármás ekéi, boronái, továbbá sorba- és szóróvető-gépei — mint nemkülönb: legkitünőbb munkát végző kapáló- és töltető ekéi egyszerű és egytetemes kapálógépei, valamint kézi kapáló eszközei eredeti minőségben csakis nálam kaphatók. Ugy ezeket, valamint más egyéb gazdasági gépeket, mint Amerikából importált Hicary-fából készült eredeti „Tiger“ kaszáló és „Hollingsworth“ gyűjtőgépeit jutányos árakon ajánlja

Minden egyes Sack-féle eszköz az itt látható jeljeggyel van ellátva. Oly tárgy tehát, melyről ezen védjegy hiányzik, nem eredeti Sack-gyártmány.

58. (1-x.)

Propper Samu,
Sack Rudolf magyarországi képviselője, Budapest, Váci-körút 29.

Légen szárított természetes istálló-trágya

darabokban vagy zúzott állapotban

NEUMAN TESTVÉREK aradi ezégtől

50%-nál több szerves anyaggal.

Vegy elemzés:

Víz	—	—	—	—	8 %	Összes vilsav (phosphorsav) mennyiség	—	—	3 16%
Szerves alkatrészek	—	—	—	—	35 "	Szerves légeny (Organ. Stickstoff)	—	—	2 90 "
Hamu	—	—	—	—	57 "	Káli	—	—	1 45 "
Vizhen oldható vilsav	—	—	—	—	1 28 "	Vilsavas (phosphorsavas) káli	—	—	2 46 "

Ára: 100 métermázsánként 160 forint az aradi vasút-állomásra szállítva, zúzott állapotban 200 forint.

Kizárólagos képviselet Magyarország, Horvátország és Slavonia részére

SZÁVOSZT ALPHONSNÁL

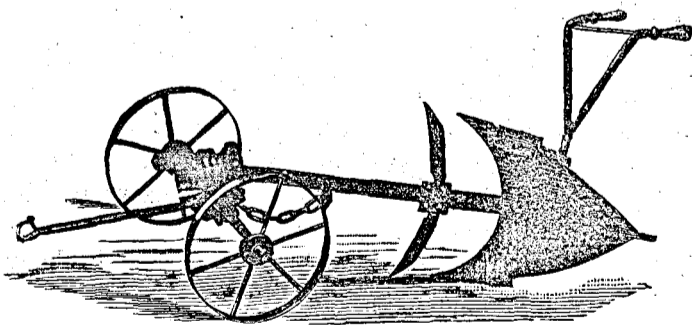
V. ARANY JÁNOS-UTCZA II.

BUDAPESTEN

V. ARANY JÁNOS-UTCZA II.

48 3-4

hol minden felvilágosítás készséggel megadatik.

Simonffy István egyes váltó vagy hegyi ekéje.

(7) SIMONFFY ISTVÁN (17 52.)

gazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, kultordanteza 48. szám.

Elvállal kijavításra mindennemű gépeket.

Elfogad megrendeléseket gőzgépek, gőzszivattyúk, zúzógépek, malomszerkezetek, kút és vízvezetékek elkészítésére.

Készletet tart saját gyártmányaiból, nevezetesen egyes, kettős és három horozdás ekék és taligák új szerkezetű váltó- vagy hegyi ekék és boronákból, továbbá kézi és járgányos cséplőgépek, szelelő rosták, kukorica-morzsolók, szőlő-zuzók, borsajtók és több más gépekből, melyeket a nagyérdemű közönség használatára ajánl.

Készítményei jóságáért és használható-ágáért felelősséget vállal.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek

GANZ és TÁRSA

20 (13-15.)

VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN.

Ajánlják:

Kéregöntetű kerekék és kéregöntetű keresztelések. Hengerszékek kéregöntetű hengerekkel.

Turbinák, transmissiók (erőátvittelek), zsilipek és csővezetékek.

Vasuti műhelyek, gyárak és malmok teljes berendezése. Különböző építési és gépészeti munkák.

Vasuti kocsik, fordító korongok.

Elektromos világítási berendezés nagyobb távolságokra is, melyek segítségével építés és egyéb gazdasági munkák éjnek idején is végezhetők.

Gázmotorok, álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrrel.

REGALE KÁRTALANÍTÁSI KÖTVÉNYEKET,

valamint
ilyenekre szóló és két évi kamatszelvénnyel ellátott

UTALVÁNYOKAT

a hivatalos árfolyam alapján a legmagasabb áron fizetem.
Együttal bátor vagyok figyelmeztetni, hogy az 1891. év folyamán a forgalomban levő 5%-os magyar papíráradék-kötvényeknek egy részén az utolsó szelvény kerül beváltásra. Ennek esedékessége után csupán a szelvény-utalványok benyújtása ellenében, új szelvény-ívek fognak kiadatni, melyeknek beszerzését készséggel közvetítem.

Folly Victor

(18.) (15—49)

bank- és pénzváltó üzlete Kolozsvárt.

Regaleváltás-kötvényeket,

15.

illetőleg

(16—20.)

UTALVÁNYOKAT

legmagasabb áron vásárol a

Kolozsvári Kereskedelmi Bank.

Módszerem az 1887-ki párisi kiállításon az arany éremmel lett kitüntetve.

A CSIPERKE-GOMBA (champignon) tenyésztésének gyakorlati módszere.
Irtó Petriny Sándor gyak. gombatenyésztő. — Szerző kiadása.

Kapható: Budapest, IV., Múzeum-körút 35. — Ára 1 forint.

Bevezetés, Leveles gombák, A csiperke-ágyak száraz lócsitromból és meleg trágából, Csiperketenyésztés dinnye- és ugorkaágyakban, Száritott tehéntrágya alkalmazása csiperketenyésztéshez. Különböző anyagok felhasználása és a saletrom alkalmazása, Timárcser alkalmazása, Csiperketenyésztés növényházakban, fűtött helyiségekben, szobában stb, istállóban, dr. Labourette modorában, A csiperkék szedése, b tejségei, ellenségei, eltartása, elkészítésének módjai.

A csiperke-ágyak elkészítése.
A trágya és annak előkészítése, Csiperke-ágyak földalatti helyiségekben, Csiperke-ágyak ellátása c irával, A takaróanyag és víz, A gombacsira előállításának módjai.

Különböző módszerek csiperke-ágyak készítésére. Csiperketenyésztés szabadban, Csiper-

51. (2—8.)

Alapítattott 1858-ban.

Ő cs. és kir. fensége József főherczeg udv. szállítója

Alapítattott 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és ércöntője
Kolozsvárt, belmonostor-utca 12. szám.

Ajánlja gyártmányait, mint magyar különlegességet

KUTAKBAN

és mindenemű szivattyukban, tűzi- és kerti fecskendőkben.

Ajánkozik

köz- és magán-fürdők

felszerelésére, szagmentes ürszékek felállítására.

25. Elvállal (13—30.)

teljes vízvezetékek és csatornázások berendezését, városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett.

minden víziművi munka

gyors és pontos kivitelére. Képes árlapok és részletes költségtervezetek kívánatra díjmentesen küldetnek.

Egyetlen belföldi

szivattyu-gyár!

BALOGH JÓZSEF

PUSKAMŰVES ÉS MECHÁNIKUS KOLOZSVÁRT.

Van szerencsém a n. é. helyi és vidéki közönség b. figyelmébe ajánlani fegyver- és lőpor-raktáramat, melyet főtér, Báró Radák-ház, hátul az udvaron minden e szakmába vágó vadászati kellékekkel elláttam, u. m.: fegyverek a legközönségesebbtől a legjobb minőségig, lefoucheux és lancaster, továbbá szobafegyver, szobapisztoly és revolverek nagy választékban.

Lőporok különböző minőségben, serétek, golyók, üres és kész töltények a legjutányosabb árakban s mindenkor raktáron kaphatók.

Fegyverjavításokat, becszereléseket, villanycsengők bevezetését, villámhárítót a legújabb szabadalom szerint eszközölök.

Továbbá galvanoplasztikai munkákat, u. m. aranyozás, ezüstölés, nickelés stb. a legjobb kivitelben és jutányosan teljesítik.

Vidéki megrendeléseket azonnal és pontosan eszközölök.

Becsés pártfogását kéri

teljes tisztelettel

45. (5—20)

BALOGH JÓZSEF.

„LÖVYTUS“ FAVIASZ.

A hazai kertészetekben ma már kizárólag csak is ezt használják gyümölcsfák, rózsatövek nemesítésére, beteg-fák gyógyítására. Napon nem olvad, hidegnek, esőnek ellentáll, bogarak nem bántják, a fát teljesen fedi, levegő nem hatol át rajta. Kapható (9.) (19—52.)

az „I. erdélyi szab. vegyészeti gyárban“ és Tauffer Ferencz utódánál Kolozsvárt.

500 grammos doboz ára frt 1-30

300 „ „ „ „ —85

150 „ „ „ „ —45

Elismerő levelek küldettek több hazai és ausztriai gazd. akadémiák és szőlészeti iskolák, magán kertészeti és faiskolák által. Kitüntetve lett a bécsi, gráci, kolozsvári kiállításon dícsérő-oklevéllel, a lütti kiállításon arany-éremmel. Aradon kiállítási éremmel.

ÚJ BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLET KOLOZSVÁRT.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, bel-közép-utca 10. sz. a. (Minorita-épületben)

FOLLY VICTOR

váltótörvényszékieleg bejegyzett cég alatt

BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLETET

nyitottam a következő üzletkörökkel:

Értékpapírok, arany és ezüst pénznemek és külföldi bankjegyek vétele és eladása.

Kisorsolt értékpapírok és mindenemű kamatszelvények beváltása.

Nyeremények leszámítolása és értékpapíroknak új szelvényekkel való ellátása.

Utalványok kiállítása a külföldre bármely értékben. — Igérvények elárúsítása.

Midőn vállalatomat a t. cz. közönség szives figyelmébe ajánlani bátorodom, egyszersmint kijelentem, hogy e téren való hosszas működésem, továbbá ugy a kolozsvári, mint a felső pénzüzetekkel fenntartott széles körű és előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe hoznak, hogy t. megbízóimnak mindenkor a legnagyobb előnyököt biztosíthatom.

Értékpapírok és sorsjegyek kisorsolási utánnézését díjmentesen eszközölöm és készséggel szolgálom minden a bank-üzlet körébe vágó felvilágosítással.

Kiváló tisztelettel

(2.) (19—52.)

FOLLY VICTOR.